

РОЗВИТОК М'ЯКИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Лариса Сергєєва¹, Наталія Муранова², Вікторія Купрієвич³

¹ доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної і вищої освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-7177-3014>, e-mail: lase2508@gmail.com

² доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійної і вищої освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Україна.

<https://orcid.org/0000-0003-1527-0989>, e-mail: muranovanp@gmail.com

³ доцент кафедри професійної і вищої освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-8196-8309>, e-mail: vik_torik@ukr.net

Реферат

Актуальність дослідження зумовлена потребою у розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців за допомогою проектної діяльності в закладах вищої освіти у міжнародному вимірі.

Мета: описати та обґрунтувати позитивні практики розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців у проектній діяльності в закладах вищої освіти у Китайській Народній Республіці (далі КНР) для використання позитивного досвіду цієї країни в реформуванні української освіти.

Методи: теоретичний аналіз наукових джерел, веб-сайтів освітніх установ, освітньо-професійних програм закладів вищої освіти – для визначення провідних особливостей розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців за КНР.

Результати: сформульовано та уточнено поняття м'яких навичок та проектної діяльності, визначено гальмівні фактори розвитку та проаналізовано проблему сформованості м'яких навичок у майбутніх фахівців в актуальних дослідженнях вищої освіти КНР. Охарактеризовано заходи щодо підвищення рівня розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців в КНР та сформульовано пропозиції у вирішенні проблеми розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців за допомогою проектної діяльності у закладах вищої освіти України.

Висновки: встановлено, що розвиток м'яких навичок майбутніх фахівців є більш ефективним у проектній діяльності. Визначено, що, організація наукових колективних проєктів, проведення конкурсів, олімпіад, змагань з використанням практико-орієнтованих завдань для студентів є ефективними засобами підвищення рівня м'яких навичок майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Реформування Міністерством освіти і науки навчальних планів, фінансування та налагодження співпраці з промисловістю; підвищення університетами кваліфікації викладачів, організація додаткових позааудиторних заходів з використанням проєктів; формулювання викладачами чітких цілей проєктного навчання, налагодження ефективної співпраці зі студентами, організація зворотного зв'язку та оцінювання може стати у нагоді в процесі підвищення рівня м'яких навичок майбутніх фахівців у закладах вищої освіти України.

Ключові слова: м'які навички, проєктна діяльність, Китайська Народна Республіка, вища освіта, майбутні фахівці

Вступ. Навички двадцять першого століття роблять можливою ефективну діяльність у нашому новому світі, що постійно змінюється. Вони є параметрами, за якими вже нині сучасні компанії шукають персонал, та пов'язані не лише зі знаннями й технічними вміннями, а й визначають успіх в соціальному і професійному оточенні. Такі навички, як комунікація, лідерство, творче мислення та емоційний інтелект, отримали назву «м'які навички».

Незважаючи на те, що Китай виходить на світову арену як головний гравець, все ще існує значна розбіжність у розвитку м'яких навичок серед фахівців цієї країни. Саме тому актуальним є дослідження проблеми розвитку м'яких навичок в Китаї та її зв'язок з майбутнім розвитком м'яких навичок фахівців за допомогою проектної діяльності в закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки.

Джерела. М'які навички є об'єктом досліджень багатьох вчених різних країн світу. У дослідженні М. Картер (2012) показано, як поняття «м'які навички» інтерпретують в різних галузях та наукових дисциплінах в залежності від контексту. Б. Моце у своєму дослідженні (2018) аналізує теоретичний підхід до терміна «м'які навички» та пояснює, як ці навички можна формувати та розвивати. Е. Харріс і К. Леонард (2013) визначили, які саме навички відносять до категорії м'яких та як вони впливають на успіх в роботі. Зокрема, дослідження показало, що емоційний інтелект, лідерство та комунікаційні навички мають прямий вплив на успіх у кар'єрі.

Проектна діяльність стала об'єктом розвідок таких українських та зарубіжних вчених, як О. Галицька (2017), О. Іванова, Л. Петрова (2016), Б.Соболевський, В. Лорінц (2014) та ін. Також проаналізовані нами дослідження китайських вчених, що стосуються вивчення застосування проектних технологій для розвитку та формування м'яких навичок фахівців в закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки, включають роботи L. Li та X. Li (2019), J. Li та M. Zheng (2019), F. Wang, Z. Yang та Y. Kong (2020).

Метою статті є описати та обґрунтувати позитивні практики розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців у проектної діяльності в закладах вищої освіти у Китайській Народній Республіці для використання позитивного досвіду цієї країни в реформуванні української освіти.

Методи. У статті здійснено теоретичний аналіз наукових джерел, веб-сайтів освітніх

установ, освітньо-професійних програм закладів вищої освіти – для визначення провідних особливостей розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців у проектної діяльності в закладах вищої освіти у Китайській Народній Республіці.

Результати та обговорення. У науковій літературі існує багато статей, які розглядають поняття «м'які навички», надаючи різні означення та тлумачення цього терміну. Так, Г. Сміт та І. Джонсон (2018) визначають «м'які навички» як соціально-емоційні навички, які дозволяють людині ефективно спілкуватися, працювати в команді, розв'язувати проблеми та адаптуватися до змін. Автори наголошують, що м'які навички мають таку ж вагомість, як і технічні навички, і необхідні для успіху в сучасному бізнес-середовищі. М. Томсон та Дж. Джонс (2019) розглядають «м'які навички» як здатність ефективно спілкуватися, працювати в команді, розширювати можливості для досягнення мети за допомогою власного потенціалу та інших засобів. Автори висувують припущення, що розвиток м'яких навичок сприяє поліпшенню якості життя та забезпеченню особистісного розвитку. І. Сміт та С. Вільямс (2020) розглядають «м'які навички» як набір особистісних якостей та навичок, таких як комунікація, лідерство, володіння самим собою, емоційний інтелект тощо. Автори стверджують, що м'які навички впливають на професійний успіх і забезпечують здатність людини до ефективної взаємодії з іншими.

На основі аналізу даного терміну в науковій літературі можна простежити загальну тенденцію, що «м'які навички» представляють собою соціально-емоційні навички, які сприяють ефективному спілкуванню, праці в команді та досягненню особистісного та професійного успіху.

Одним з ефективних засобів розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців у закладах вищої освіти різних країн світу є проектна діяльність. Це поняття широко використовується в різних наукових дисциплінах, таких як менеджмент, педагогіка, психологія та інші. Дослідження і аналіз різноманітних наукових статей засвідчують, що термін «проектна діяльність» має різні відтінки значень, а його визначення залежить від контексту його застосування. Наприклад, у менеджменті проектна діяльність часто відноситься до системи управління, в рамках якої створюються проекти для досягнення конкретних цілей та результатів. В.Лорінц і Б. Соболевський (2014) вважають, що проектна діяль-

ність характеризується тимчасовістю, унікальністю та цільовим характером, а також може використовуватися у різних галузях, таких як будівництво, інформаційні технології, маркетинг і багато інших. У психології проектна діяльність використовується як засіб для підтримки та розвитку когнітивних та соціальних навичок. Л. Петрова та О. Іванова (2016) досліджували вплив проектної діяльності на розвиток творчого мислення та підкреслили, що проектна діяльність сприяє розвитку проблемного мислення, здатності до пошуку та аналізу інформації, а також формулювання креативних рішень. У педагогіці проектна діяльність спрямована на розвиток та підтримку креативних та активних підходів до навчання. Українська дослідниця О. Галицька (2017) стверджує, що проектна діяльність у навчальному процесі стимулює самостійність студентів, критичне мислення, здатність до співпраці та комунікації. Вона також наголошує на важливості розвивати у суб'єктів навчання творчу уяву та інноваційні навички через проектну діяльність.

На основі аналізу літератури загальне визначення цього терміну може бути сформульовано таким чином: проектна діяльність – це система управління, що передбачає на основі креативності і активності її суб'єктів реалізацію тимчасових та унікальних проектів з метою досягнення конкретних цілей і результатів.

Різні країни світу опікуються ефективними засобами підвищення рівня сформованості м'яких навичок фахівців різних сфер діяльності, що допомагатимуть розвитку суспільства та економіки. Китайська Народна Республіка також не є винятком. Китайський майновий підйом став можливим завдяки виробничій майстерності та технічній експертизі китайців. Проте, фокус країни на технічній освіті став перешкодою на шляху до розвитку м'яких навичок. Згідно з недавнім дослідженням, проведеним McKinsey (2018), лише 20% китайських роботодавців вважають, що випускники мають належний рівень готовності до робочого процесу та володіють необхідними для роботи м'якими навичками на належному рівні. Недостатньо високий рівень розвитку таких м'яких навичок як командна робота, комунікація і вміння гнучко вирішувати проблеми унеможливує реалізацію амбіцій Китаю стати глобальним лідером у сфері інновацій та підприємництва.

Зарубіжні вчені сходяться у думці про те, що декілька факторів сприяють обмеженому розвитку м'яких навичок фахівців в Китаї. По-

перше, фокус на заучуванні та системі навчання, орієнтованій на іспити, знецінює навчання на досвіді та критичне мислення, які є важливими компонентами розвитку м'яких навичок. Велике робоче навантаження та гостра конкуренція в системі освіти призводять до браку часу та ресурсів, які виділяються на розвиток навичок 21 сторіччя (Chen, & Starosta, 2015).

Крім того, культурні фактори також є значною перешкодою на шляху до розвитку м'яких навичок в КНР. Вчені L. Wang та J. D. Moss (2017) сходяться у думці про те, що конфуціанська традиція, глибоко вкорінена в китайському суспільстві, ставить у пріоритет ієрархію та покійність, а не індивідуальність та критичне мислення. Ця ієрархічна структура затримує відкриту комунікацію та перешкоджає розвитку таких навичок, як вміння вести переговори та вирішувати конфлікти.

Усвідомлюючи нагальну потребу у вирішенні проблеми розвитку м'яких навичок, китайські заклади вищої освіти почали включати проектну діяльність у свої освітньо-професійні програми. Проектна діяльність надає студентам можливість працювати над реальними проектами та набувати необхідних м'яких навичок через практичний досвід. Вона заохочує студентів до співпраці, критичного мислення та ефективного спілкування. Завдання, створені на основі імітації реальних сценаріїв роботи на підприємствах та компаніях, дозволяють студентам розвивати вміння вирішувати проблеми, адаптацію та лідерські навички. Беручи участь у проекті, студенти стикаються з практичними ситуаціями, які вимагають від них інноваційності, творчості та стійкості – якостей, які високо цінують роботодавці на ринку праці.

Дослідження розвитку м'яких навичок за допомогою проектної діяльності у закладах вищої освіти КНР, проведені китайськими вченими, вже дали багатообіцяючі результати. Дослідження китайських вчених J. Li and M. Zheng (2019), показало, що студенти, які брали участь у проектній діяльності, продемонстрували покращені навички командної роботи, комунікативні навички та вміння вирішувати проблеми. Крім того, студенти повідомили про підвищення рівня впевненості в собі та кращого розуміння своїх кар'єрних цілей завдяки участі в таких заходах.

У дослідженні L. Li та X. Li (2019) зосереджено увагу на впливі проектного навчання на розвиток навичок командної роботи серед студентів-інженерів. Результати цього дослідження

показали, що студенти, які брали участь у проектному навчанні, продемонстрували значне покращення навичок роботи в команді порівняно з тими студентами, які не брали участь у виконанні проектів.

Крім того, інші китайські дослідники F. Wang, Z. Yang та Y. Kong (2020) зосередили увагу на зв'язку між проектним навчанням та емоційним інтелектом. Дослідники виявили, що студенти, які брали участь у проектних заходах, продемонстрували вищий рівень емоційного інтелекту порівняно з тими, хто не брав участі в таких заходах. Це свідчить про те, що проектне навчання не лише покращує технічні знання, але й допомагає розвивати емоційний інтелект майбутніх фахівців, який є дуже важливим для розвитку лідерства та підвищення ефективності міжособистісних стосунків.

Проаналізовані наукові дослідження підкреслюють ефективність проектної діяльності у формуванні таких необхідних у 21 сторіччі м'яких навичок у майбутніх фахівців. На основі проведеного аналізу досвіду КНР розглянемо різні рекомендації, які можна застосувати в українській вищій освіті для вдосконалення м'яких навичок студентів через проектну діяльність. Вони включають рекомендації для Міністерства освіти та науки як центрального органу виконавчої влади, університетів і викладачів як ключових сторін, зацікавлених у формуванні комплексного підходу до розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців.

Рекомендації для МОН. МОН може відіграти ключову роль у створенні середовища, сприятливого для розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців в українській вищій освіті. Рекомендується звернути увагу на такі моменти:

1. *Реформування навчальних планів:* МОН може запропонувати та впровадити комплексний навчальний план, який інтегрує проектну діяльність у різні дисципліни. Такий підхід дозволить студентам застосовувати теоретичні знання в реальних ситуаціях, що сприятиме формуванню навичок вирішення проблем, роботи в команді та комунікації.

2. *Фінансування та заохочення:* Для того, щоб заохотити університети застосовувати інноваційні методики навчання, МОН може активно сприяти інтеграції проектної діяльності в навчальний процес. Це може включати гранти, стипендії або податкові пільги для закладів, які допомагатимуть розвитку м'яких навичок.

3. *Співпраця з промисловістю:* МОН може

4. забезпечити умови партнерства між університетами та фахівцями різних галузей промисловості для розробки проектних заходів, які відповідають актуальним вимогам ринку. Ці спільні зусилля дозволять студентам набути галузевих навичок і підвищити їхню конкурентоспроможність.

Рекомендації для університетів. Університетам рекомендується вживати проактивних заходів для створення середовища, яке сприятиме розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців. Для цього можуть бути корисними наступні рекомендації:

1. *Навчання та підвищення кваліфікації викладачів:* Університети можуть організовувати регулярні тренінги та семінари для викладачів, зосереджені на проектних методиках навчання та розвитку м'яких навичок. Ці заходи мають надати викладачам необхідні інструменти та методи для ефективного сприяння співпраці, критичному мисленню та творчості студентів.

2. *Додаткові позакласні заходи з використанням проектів:* Університети можуть заохочувати та підтримувати позакласні заходи, які засновані на проектах. Студентські клуби, товариства та тренінги на підприємствах можуть слугувати платформами, де студенти можуть застосовувати свої знання поза аудиторією, що сприятиме командній роботі, лідерству та формуванню комунікативних навичок.

Рекомендації для викладачів. Викладачі знаходяться в авангарді впровадження проектних заходів для вдосконалення навичок спілкування студентів ЗВО. Наступні рекомендації можуть допомогти їм створити сприятливе середовище для проектного навчання:

1. *Формулювання чітких цілей проектного навчання:* викладачам слід чітко окреслити м'які навички, які студенти ЗВО розвиватимуть за допомогою проектної діяльності, наголошуючи на практичному застосуванні цих навичок у реальних умовах праці. Це дозволить майбутнім фахівцям зрозуміти актуальність і важливість поставлених перед ними завдань.

2. *Ефективна співпраця:* Викладачам рекомендується сприяти ефективній співпраці в рамках проектних команд, заохочуючи участь усіх учасників проектів і скеровуючи їх у розвитку навичок командної роботи та спілкування. Сприяння регулярній рефлексії та підведенню підсумків допоможе студентам визначити сфери, які потрібно вдосконалити, і підвищити їхню самосвідомість.

3. *Зворотній зв'язок та оцінювання*: Викладачі повинні зосередитися на регулярному оцінюванні як змісту, так і процесу виконання роботи в проєктах, надаючи зворотний зв'язок щодо розвитку м'яких навичок студентів. Це мотивуватиме майбутніх фахівців постійно вдосконалювати свої здібності та посилюватиме важливість м'яких навичок.

Висновки. У сучасній глобальній економіці, що швидко розвивається, важливість м'яких навичок важко переоцінити. М'які навички, які охоплюють ряд міжособистісних і комунікаційних здібностей, все частіше розглядаються як життєво важливі та необхідні для успіху на робочому місці в будь-якій сфері. Обмеження у формуванні цих навичок в Китайській Народній Республіці створили деякі перешкоди для реалізації амбіцій цієї країни стати світовим лідером у сфері інновацій та підприємництва, проте ЗВО КНР визнали цю проблему та вже зараз активно та ефективно включають проєктну діяльність у свої освітньо-професійні програми. Ці заходи довели свою ефективність у розвитку м'яких навичок майбутніх фахівців, про що свідчить підвищення навичок командної роботи, комунікації та здібностей до гнучкого вирішення про-

блем серед студентів-учасників.

На основі позитивного досвіду КНР у формуванні м'яких навичок було сформульовано рекомендації для української вищої освіти використовувати проєктну діяльність для підвищення рівня сформованості м'яких навичок майбутніх українських фахівців. МОН рекомендується сприяти реформуванню навчальних планів, надавати фінансування та заохочувати співпрацю для цілісного підходу. Університетам рекомендується інтегрувати розвиток м'яких навичок в навчальний процес, сприяти додатковим навчальним заходам з використанням проєктів і забезпечувати постійний розвиток викладачів. Не менш важливо, щоб викладачі розробляли чіткі навчальні цілі проєктного навчання, сприяли співпраці між студентами та надавали своєчасний зворотний зв'язок та оцінювання проєктної діяльності. Завдяки подальшому застосуванню рекомендацій щодо проєктного навчання Україна може успішно забезпечити свій людський капітал необхідними навичками 21 сторіччя, щоб процвітати в глобальній економіці та робити вагомий внесок у розвиток суспільства.

Список посилань

- Галицька, О. Б. (2017). Використання проєктних технологій як засобу стимуляції навчальної активності учнів. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Педагогіка*, 39, 98-101.
- Лорінц, В., & Соболевський, Б. (2014). Управління проєктною діяльністю: аспекти стандартизації та сертифікації. *Менеджмент та підприємництво в Україні*, (3), 93-100.
- Петрова, Л., & Іванова, О. (2016). Використання проєктної діяльності як засобу розвитку творчого мислення у дітей. *Наука і освіта*, (7-8), 78-80.
- Carter, M. (2012). Understanding Soft Skills across Fields and Disciplines. *Journal of Applied Psychology*, 97(2), 275-285.
- Chen, M. J., & Starosta, W. J. (2015). An exploratory study of the effect of cultural values on the development of Chinese managerial competencies. *International Journal of China Marketing*, 6(1), 38-53.
- Harris, A., & Leonard, K. (2013). The Role of Soft Skills and Personality Traits in Workforce Success. *Personnel Psychology*, 66(3), 783-827.
- Li, J., & Zheng, M. (2019). Incorporating project-based activities in higher education to foster soft skills: A case study in China. *Journal of Education for Business*, 94(3), 169-176.
- Li, X., & Li, L. (2019). Development of teamwork in project-based learning: A case study of engineering students in China. *IEEE Transactions on Education*, 62(4), 320-327.
- McKinsey & Company. "The future of work in China: Preparing for disruption." *McKinsey Global Institute*. (November, 2018). <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/the-future-of-work-in-china-preparing-for-disruption>
- Moce, B. (2018). The Concept of Soft Skills and the Georgia Trade School Model. *International Journal of Industrial Engineering and Management*, 9(2), 103-112.
- Smith, G., & Johnson, I. (2018). Soft skills in modern business: a literature review. *Journal of Entrepreneurship and Management*, 3(2), 49-62.
- Smith, I., & Williams, S. (2020). Soft skills: characteristics and impact on professional success. *Journal of Social Sciences*, 5(3), 78-91.

Thomson, M., & Jones, D. (2019). Psychological approach to understanding soft skills. *Journal of Psychology and Psychotherapy*, 8(1), 29-41.

Wang, F., Yang, Z., & Kong, Y. (2020). The influence of project-based learning on emotional intelligence development in college education. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19(1), 187-202.

Wang, L., & Moss, J. D. (2017). The impact of Confucian values on Chinese corporate sustainability: The mediating role of reputation. *Journal of Business Ethics*, 144(3), 561-574.

Переклад і транслітерація

Halytska, O. B. (2017). Vykorystannia proektnykh tekhnolohii yak zasobu stymuliatsii navchalnoi aktyvnosti uch-niv [The use of project technologies as a means of stimulating students' learning activity]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya: Pedagogika [Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series: Pedagogy]*, 39, 98-101, [in Ukrainian].

Lorynts, V., & Sobolevskiy, B. (2014). Upravlinnia proektnoiu diialnistiu: aspekty standartyzatsii ta sertyfikatsii [Project activity management: aspects of standardization and certification]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini [Management and Entrepreneurship in Ukraine]*, (3), 93-100, [in Ukrainian].

Petrova, L., & Ivanova, O. (2016). Vykorystannia proektnoi diialnosti yak zasobu rozvytku tvorchoho myslennia u ditei [The use of project activity as a means of developing creative thinking in children]. *Nauka i osvita [Science and Education]*, (7-8), 78-80, [in Ukrainian].

Carter, M. (2012). Understanding Soft Skills across Fields and Disciplines. *Journal of Applied Psychology*, 97(2), 275-285. [in English].

Chen, M. J., & Starosta, W. J. (2015). An exploratory study of the effect of cultural values on the development of Chinese managerial competencies. *International Journal of China Marketing*, 6(1), 38-53. [in English].

Harris, A., & Leonard, K. (2013). The Role of Soft Skills and Personality Traits in Workforce Success. *Personnel Psychology*, 66(3), 783-827. [in English].

Li, J., & Zheng, M. (2019). Incorporating project-based activities in higher education to foster soft skills: A case study in China. *Journal of Education for Business*, 94(3), 169-176. [in English].

Li, X., & Li, L. (2019). Development of teamwork in project-based learning: A case study of engineering students in China. *IEEE Transactions on Education*, 62(4), 320-327. [in English].

McKinsey & Company. "The future of work in China: Preparing for disruption." *McKinsey Global Institute*. (November, 2018). <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/the-future-of-work-in-china-preparing-for-disruption>. [in English].

Moce, B. (2018). The Concept of Soft Skills and the Georgia Trade School Model. *International Journal of Industrial Engineering and Management*, 9(2), 103-112. [in English].

Smith, G., & Johnson, I. (2018). Soft skills in modern business: a literature review. *Journal of Entrepreneurship and Management*, 3(2), 49-62. [in English].

Smith, I., & Williams, S. (2020). Soft skills: characteristics and impact on professional success. *Journal of Social Sciences*, 5(3), 78-91. [in English].

Thomson, M., & Jones, D. (2019). Psychological approach to understanding soft skills. *Journal of Psychology and Psychotherapy*, 8(1), 29-41. [in English].

Wang, F., Yang, Z., & Kong, Y. (2020). The influence of project-based learning on emotional intelligence development in college education. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19(1), 187-202.

Wang, L., & Moss, J. D. (2017). The impact of Confucian values on Chinese corporate sustainability: The mediating role of reputation. *Journal of Business Ethics*, 144(3), 561-574. [in English].

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS OF FUTURE SPECIALISTS IN PROJECT ACTIVITIES: INTERNATIONAL EXPERIENCE

Larysa Sergeieva¹, Nataliia Muranova², Viktoriya Kupriyevych³

¹ Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of Vocational and Higher Education of State Institution of Higher Education «University of Educational Management», Ukraine. <https://orcid.org/0000-0002-7177-3014> ; e-mail: lase2508@gmail.com

² Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of Department of Vocational and Higher Education of State Institution of Higher Education «University of Educational Management», Ukraine. <https://orcid.org/0000-0003-1527-0989>; e-mail: muranovanp@gmail.com

³ PhD, associate professor of the Department of Professional and Higher Education of State Institution of Higher Education «University of Educational Management», Ukraine. <https://orcid.org/0000-0002-8196-8309>; e-mail: vik_torik@ukr.net

Abstract

The relevance of the study is due to the need to develop the soft skills of future professionals through project-based activities in higher education institutions in the international dimension.

Objective: To describe and substantiate the positive practices of developing soft skills of future specialists through project-based activities in higher education institutions in the People's Republic of China in order to utilise the positive experience of this country in reforming Ukrainian education.

Methods: Theoretical analysis of scientific sources, websites of educational institutions, educational and professional programmes of higher education institutions to determine the key features of the development of soft skills of future specialists through project-based activities in higher education institutions of the People's Republic of China.

Findings: The concepts of soft skills and project-based activities were formulated and clarified, the inhibiting factors of development were identified, and the issue of soft skills development in future specialists in current research on higher education in the People's Republic of China was analysed. The paper describes measures to improve the level of development of soft skills of future specialists in the People's Republic of China and formulates proposals for solving the issue of developing soft skills of future specialists through project-based activities in higher education institutions of Ukraine.

Conclusions: It was found that the development of soft skills of future specialists through project-based activities is more effective. It was established that the organisation of collective scientific projects and the holding of contests and competitions using practice-oriented tasks for students are effective means of improving the level of soft skills of future specialists in higher education institutions. Reforming curricula and funding and establishing cooperation with industry by the Ministry of Education and Science; professional development of teachers in universities, organisation of additional extracurricular activities using projects; formulating clear goals for project-based learning by teachers, establishing effective cooperation with students, and organising feedback and assessment can be useful in improving the level of soft skills of future specialists in higher education institutions in Ukraine.

Keywords: м'які навички, проектна діяльність, Китайська Народна Республіка, вища освіта, майбутні фахівці

Стаття надійшла до редакції: 09.05.23

Прийнято до публікації: 04.09.23